

NEW YORK

van reizigers voor reizigers

NEW YORK

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus 97
NL-3990 DB Houten

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Petra van Caneghem; 2015 Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO Marcio Jose Bastos Silva / Shutterstock

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – New York + Brooklyn

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCTREDACTEUREN Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUREN Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2015

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

D/2015/45/476 - ISBN 978 94 014 2316 8 - NUR 513

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VEELGESTELDE VRAGEN	10	MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	63
15 TOPERVARINGEN VAN TROTTER	12	Architectuur	65
REIZEN NAAR NEW YORK	15	Bars, clubs, nachtclubs	68
NEW YORK PRAKTISCH	19	Beroemde personen	69
ABC van New York	20	Bevolking	78
Alvorens te vertrekken	20	Drank	80
Budget	22	Economie	84
Elektriciteit	23	Feesten, festivals en feestdagen	85
Foaien (en extra kosten)	23	Geografie	87
Geldzaken	25	Geschiedenis	92
Gezondheid	27	Godsdienst en geloof	99
Internetadressen	28	Homoseksuelen	100
Kinderen	29	Keuken	101
Klimaat	31	Media	107
Maten en gewichten	32	Milieu	109
Musea	33	Sport en vrije tijd	111
New York gratis	34	Voorstellingen	114
Noodgevallen	35	Werelderfgoed van Unesco	119
Overnachten	35	Zeden en gewoonten	119
Post	39	NUTTIGE ADRESSEN EN INFORMATIE	121
Reisliteratuur	39	Aankomst en vertrek	123
Reisroutes	42	Nuttige adressen	126
Risico's en ergernissen	45	NEW YORK	127
Rondleidingen	45	Lower Manhattan	129
Taal	47	Chinatown en Little Italy	148
Tabak	48	SoHo en Nolita	155
Telecommunicatie	49	TriBeCa	166
Tijdsverschil	52	Greenwich en West Village	168
Vervoer	52	East Village, NoHo en Lower East Side	186
Winkelen	58	Chelsea	211

INHOUD

Union Square, Flatiron District	227	Downtown Brooklyn en Fort Greene	352
Times Square en Theater District	242	Williamsburg	356
Midtown	256	Park Slope, Prospect Heights en Gowanus	367
Upper East Side	274	Carroll Gardens, Cobble Hill en Boerum Hill	378
Upper West Side	294	Red Hook	381
Central Park	310	Coney Island en Brighton Beach	384
Harlem en 'The Heights'	313	De Bronx	385
Brooklyn	337	Queens	393
DUMBO	343		
Brooklyn Heights	350	REGISTER	414

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Brooklyn	341
Bronx, de	386-387
Carroll Gardens, Cobble Hill en Red Hook, detailkaart	379
Chelsea, wandeling door	221
Downtown Brooklyn, detailkaart	344
East Village, wandeling door	202
Greenwich Village, wandeling door	180
Harlem	314-315
Lower East Side, wandeling door	209
New York, plattegrond I	zie uitneembare vouwkaart
New York, plattegrond II	zie uitneembare vouwkaart
New York, detailkaart I	zie uitneembare vouwkaart
New York, detailkaart II	zie uitneembare vouwkaart
New York, detailkaart III	zie uitneembare vouwkaart
New York, detailkaart IV	zie uitneembare vouwkaart
New York, metro	53
New York, overzichtkaart	16-17
Park Slope en Prospect Heights, detailkaart	369
Queens	395
Rockbedevaart	118
SoHo (van zuid naar noord), wandeling door	165
Upper West Side, wandelingen van zuid naar noord door	307
Williamsburg, detailkaart	357

In Greenwich Village

- Een korte wandeling door **Greenwich Village** en **High Line**. En waarom geen skee- lers huren aan de Chelsea Piers en rustig langs de Hudson skeeleren?

Times Square, Theater District en Midtown

- **Times Square**: welk kind kan de lokroep van deze enorme toeristische machine weerstaan? Een zee van lichten en gigantische winkels (*Toys'R'Us*, *Disney Store*, *M&M's* en *Hershey's* voor de zoetekauwen ...) om je aan te vergapen en je geld te laten rollen. Zeker als je het gezin trakteert op een **kindermusical op Broadway** (zie 'Voorstellingen' in 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur').
- Beklim de **Top of The Rock**, het observatorium boven op het **Rockefeller Center**. De wachttijden zijn veel minder lang dan bij het Empire State Building en het uitzicht is nog mooier.
- Het **MoMA** (*Museum of Modern Art*), dat spreekt voor zich. Beperk je tot de twee bovenste verdiepingen, daar vind je de beste meesterwerken (onder andere *Les Femmes d'Alger* van Picasso).
- Het valt niet mee om de vele boetieks in Midtown te weerstaan (zie 'Winkelen' in die buurt). Enkele van onze favoriete zaken zijn de prachtige speelgoedwinkel **FAO Schwarz**, aan de zuidrand van Central Park, **American Girl Place** en **Nintendo World**.
- Voor de liefhebbers van dit soort musea, **The Intrepid Sea-Air & Space Museum** (je kunt, onder andere, een vliegdekschip en een kernduikboot bezichtigen).

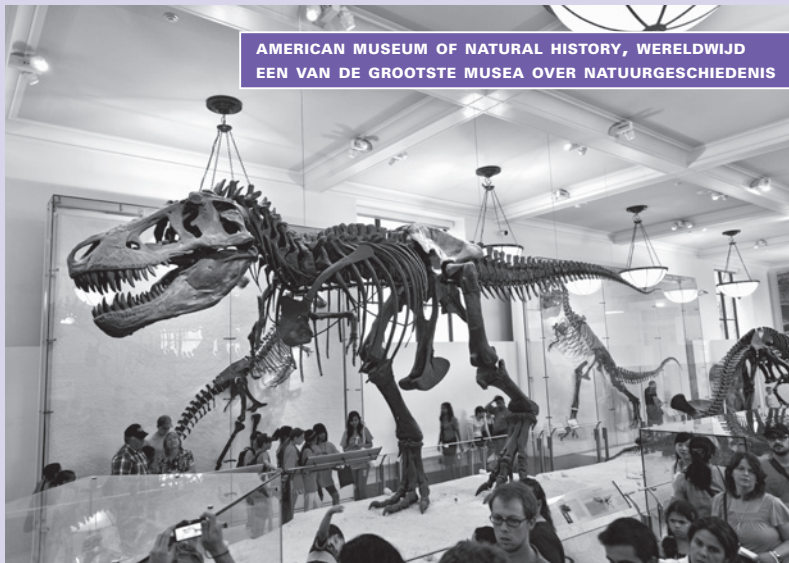
In Central Park en daaromheen

- **Het Metropolitan Museum of Art (MET)**: een bezoek van twee tot drie uur is genoeg (om een overdosis te voorkomen), maar het zou zonde zijn om het helemaal links te laten liggen. Concentreer je bijvoorbeeld op de fenomenale Egyptische afdeling en op de moderne schilderkunst.
- Je stapt buiten en loopt zo **Central Park** in, een must voor de kinderen. In het park kun je allerlei sporten beoefenen: fietsen, joggen, tennissen, zwemmen, hengelen, paardrijden, varen op het meer enzovoort. En verder kun je er terecht in een marionettentheater, een kleine dierentuin, op een draaimolen, voor openluchtconcerten ... Breng een lekkere picknick mee.
- **American Museum of Natural History** (wereldwijd een van de grootste musea over natuurgeschiedenis en het museum waarop de film *Night at the Museum* is gebaseerd). Alles is boeiend en goed bewaard, maar de kinderen zullen vooral dol zijn op de verdieping met de dinosaurussen en op de enorme afdeling opgezette dieren die heel realistisch in hun natuurlijke omgeving worden tentoongesteld.
- **Children's Museum of Manhattan**.
- Bekijk de gevel van het **Guggenheimmuseum** vanwege de architectuur en loop de hal binnen om de beroemde spiraal te zien.

De andere musea, plekken en attracties die verder uit het centrum liggen, maar die zowel bij groot als bij klein in de smaak zullen vallen

- Ga op zondag luisteren naar een **gospeldienst in een kerk in Harlem**. Die kleurrijke kerkdiensten duren twee tot drie uur en dat is soms een beetje lang voor kinderen. Blijf achterin, zodat je discreet kunt verdwijnen.
- **In Brooklyn**: het **Brooklyn Children's Museum**, het eerste museum dat ooit specifiek voor kinderen is opgezet, te combineren met een wandeling in **Prospect Park** met zijn **Botanic Garden**. Dat park is voor Brooklyn wat Central Park voor Manhattan is. Het

AMERICAN MUSEUM OF NATURAL HISTORY, WERELDWIJD
EEN VAN DE GROOTSTE MUSEA OVER NATUURGESCHIEDENIS

New York Transit Museum (transportmuseum in een station uit de jaren 1930) en het **strand van Coney Island** met de bekende kermis. Allemaal bereikbaar met de metro!

- **In Queens:** het **American Museum of Moving Image**, de **New York Hall of Science** en, voor een groene pauze, **Flushing Meadows Park** met daarin het **Queens Wildlife Refuge**, een kleine dierentuin met ernaast een kinderboerderij.
- **In de Bronx:** de grote **Bronx Zoo** met zijn vele thematische paviljoenen en de reconstructie van het Afrikaanse tropische woud en, niet ver daarvandaan, de **New York Botanical Garden**.

BONUS VOOR CELSIUS

In 1724 maakte de Duitse fysicus Gabriel Fahrenheit een temperatuurschaal waarop ijs bevroor bij 32 °F en water kookte bij 212 °F. Niet zo handig. In 1742 had de Zweed Celsius een ingeving: hij gebruikte twee universele fenomenen en verbond ze aan afgeronde cijfers. Water bevroor nu bij 0 °C en kookte bij 100 °C. Daar was nooit eerder iemand opgekomen! Nog even dit: Fahrenheit gebruikte 0 als de laagste temperatuur in zijn stad, Danzig (het huidige Gdansk in Polen) tijdens de gedenkwaardige winter van 1708-1709. Een ander ijkpunt was de temperatuur van het bloed van zijn paard! Je vraagt je af waarom de anders zo pragmatische Amerikanen blijven vasthouden aan deze gekke schaal ...

KLIMAAT

In New York is het in de zomer (heel) warm en (heel) vochtig. Veel inwoners zullen je vertellen dat hun stad in juli en augustus onleefbaar is. In de winter is het dan weer bitter koud: januari en februari (en soms zelfs maart) zijn de guurste maanden van het jaar, met een ijskoude wind die vanuit de oceaan komt. De straten en Central Park zijn vaak bedekt met een dikke laag sneeuw (een feest voor wie houdt van rodelen, schaatsen en langlaufen – en dit is geen grap, je ziet zelfs een heleboel skiërs in pak en das en met akte-tas!). Dus een jas, een fleecetruï, lang ondergoed zoals wanneer je gaat skiën, een muts (of nog beter, een bivakmuts om de

New York. Twee woorden die geen uitleg meer nodig hebben. Ook wie nog nooit een voet in de stad heeft gezet, kent haar, door de films, de tv-series, de muziek, de literatuur. Wie geluk heeft en er al een aantal keren is geweest, wil altijd weer terug. Zelfs de grootste tegenstanders vallen voor de charme van de stad. Want New York is een droommachine, een verslaving. Divers, tolerant, machtig, koortsig, elektrisch, magnetisch, magisch, duizelingwekkend, inventief, intensief, er zijn geen bijvoeglijk naamwoorden genoeg om de stad in te vatten. Dit is een stad van extremen en superlatieven! Met 8,3 miljoen inwoners is New York de dichtstbevolkte megapolis van de Verenigde Staten, de drukstbezochte ook, de stad waar minstens achthonderd talen gesproken worden! De metro is de meest uitgestrekte van de hele planeet en vervoert miljoenen

WAAROM DE BIG APPLE?

De uitdrukking kwam er rond 1930 dankzij een aantal jazzmuzikanten die New York de jazzhoofdstad van de wereld noemden. Big Apple was toen de naam van een club in Harlem. Wanneer je een concert in Big Apple mocht spelen, betekende dat dat je het had gemaakt in de *big town*. In 1971 vond het Bureau voor Toerisme de uitdrukking opnieuw uit, deze keer om het toerisme in de stad aan te zwengelen.

leden betekende een reis naar New York een bezoek aan het hart van Manhattan. Er waren maar weinig toeristen die zich helemaal tot in Harlem waagden, toch een belangrijkste trekpleister vandaag als je het bruisende nachtleven wilt proeven. Zelfs de Bronx is nu een wijk waar je gewoon kunt komen! Brooklyn, de meest trendy van de vijf *boroughs*, is het 'Manhattan van de 21ste eeuw', volgens schrijver Jérôme Charyn. Iedereen haast zich hierheen om de sfeer in dit unieke dorp op te snuiven en te gaan eten in de meest trendy restaurants van de stad.

Ook de keuken is in volle ontwikkeling. De bio-ecologische wind die door de Big Apple waait, leerde de New Yorkers opnieuw de smaak van lekker eten kennen, van met zorg uitgekozen producten die volgens de regels van de kunst verbouwd worden. Er zijn overal boerenmarkten en je ziet zelfs stadsboerderijtjes op de daken van de gebouwen! Een nieuwe generatie chefs is opgestaan, de culinaire tradities worden overhoop gehaald, klassiekers krijgen een nieuw jasje en de roots van de stad worden verkend. De burger, toch de icoon van junkfood, eet je vandaag als een fijnproeversgerecht. Je betaalt er vaak veel voor, bijvoorbeeld in de versie met Koberund, truffels en

HET HOOGSTE RAD TER WERELD IN NEW YORK

Een diameter van 190 m en 36 gondels met plaats voor telkens veertig passagiers. Dit project zou in 2016 in Staten Island moeten openen, ten zuidwesten van Manhattan. Het uitzicht op de skyline en het Vrijheidsbeeld is naar verluidt uniek.

passagiers, dag en nacht. De musea behoren tot de rijkste ter wereld. En de legendarische skyline met de intussen verdwenen Twin Towers steekt trots af tegen de blauwige glans van het One World Trade Center, nu de hoogste wolkenkrabber van Noord-Amerika.

New York is DE stad, de stad der steden. Te klein om een land te zijn, maar te groot om zomaar een stad te zijn. Elke *borough*, iedere wijk heeft zijn eigen identiteit, maar niets ligt vast. Alles verandert voortdurend. Nog niet zo lang ge-

leden betekende een reis naar New York een bezoek aan het hart van Manhattan. Er waren maar weinig toeristen die zich helemaal tot in Harlem waagden, toch een belangrijkste trekpleister vandaag als je het bruisende nachtleven wilt proeven. Zelfs de Bronx is nu een wijk waar je gewoon kunt komen! Brooklyn, de meest trendy van de vijf *boroughs*, is het 'Manhattan van de 21ste eeuw', volgens schrijver Jérôme Charyn. Iedereen haast zich hierheen om de sfeer in dit unieke dorp op te snuiven en te gaan eten in de meest trendy restaurants van de stad.

foie gras!
Dit creatieve gegons, deze onuitputtelijke energie voel je op alle hoeken van de straten. Natuurlijk hebben de donkere periodes hun sporen nagelaten (11 september, Sandy), maar New York staat nog steeds trots rechtop, met het hoofd omhoog en borst vooruit, klaar om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

ARCHITECTUUR

De 17de en de 18de eeuw: van de Georgian style naar de Federal style

In de 17de eeuw, met de komst van de Hollanders en vooral de Engelsen, steekt de op de renaissance geïnspireerde Georgian style de Atlantische Oceaan over en hij verspreidt zich in wat in 1664 New York wordt. Na alle oorlogen, branden en afbraken zijn er nu nog maar heel weinig bouwwerken in die stijl over.

Wat valt er wel nog te zien: *Saint Paul's Chapel* en het *Fraunces Tavern Museum* in Lower Manhattan, de *Morris-Jumel Mansion* in Harlem. Na de onafhankelijkheid, op 4 juli 1776, wil men alles uitwissen wat aan de Britse overheersing herinnert. De Georgian style maakt plaats voor de Federal style, strenger, eenvoudig en massief (frontons en zuilen). Vandaag resteren er nog enkele voorbeelden van die stijl, onder andere de *City Hall* (het stadhuis) van Lower Manhattan.

De 19de eeuw: de tijd van de 'neo'-stijlen

Alle stijlen die in de 19de eeuw in Europa aan bod komen, waaien ook over naar New York, en naar de rest van de Verenigde Staten. De architecten uit die tijd keren naar de bron terug. De Griekse oudheid is de beste afspiegeling van de ambities van een democratische maatschappij. De belangrijkste bouwstijl wordt dan ook de **oud-Griekse stijl**, ook wel *Greek Revival* genoemd: zuilen, monumentale frontons en portieken verschijnen volop in Manhattan. Wat kun je zoal gaan zien: de benedenverdieping van de *City Bank* op 55 Wall Street (Lower Manhattan), enkele herenhuizen in Greenwich Village en een reeks huizen in Brooklyn (zie 'Wandelingen' onder 'Brooklyn Heights').

Daarna komt de **gotiek**, of dus eigenlijk de neogotiek met een meer uitgesproken smaak voor uitwendige versierselen. De twee mooiste voorbeelden van die stijl zijn *Saint Patrick's Cathedral* in Midtown en *Trinity Church* in Lower Manhattan. Je zou het misschien niet verwachten, maar die religieuze gebouwen komen heel goed tot hun recht dankzij de wolkenkrabbers eromheen. Wie graag fotografeert, kan zich hier echt uitleven.

Tot slot volgt de **eclectische stijl**. Die put zijn inspiratie zowel uit de Italiaanse neorenaissance, de *Victorian gothic*, de *Queen Anne*-stijl en de romantiek. Hij zet zich vooral door in de tweede helft van de 19de eeuw en leidt tot de *townhouses* die zo door burgerlijke families worden begeerd. Voorbeelden daarvan zijn de beroemde *brownstones*, de herenhuizen uit bruine zandsteen die in de 20ste eeuw tot appartementen zijn verbouwd. Je vindt ze nog bijna overal in Manhattan en heel mooie exemplaren kun je bewonderen in Greenwich Village, in Chelsea, rond Gramercy Park, in Harlem en vooral in Brooklyn (zie de rubriek 'Wandelingen').

Op het eind van de 19de en in het begin van de 20ste eeuw plaatsen rijke klanten bestellingen bij architecten en kiezen ze hun favoriete stijl: neoromaans voor het *Metropolitan Museum of Art* (East Side), neorenaissance voor het *Dakota Building* (West Side) enzovoort. Veel van die gebouwen zijn nu erkend als *landmarks* en staan op de lijst van de meest opmerkelijke gebouwen van New York.

DE ICONEN VAN NEW YORK

Het Vrijheidsbeeld en het Empire State Building zijn niet de enige symbolen van de Big Apple. Ook de water towers, de waterservoirs, maken deel uit van het stadsbeeld van New York. Vanaf het midden van de 19de eeuw werden ze gebouwd op de daken van gebouwen met meer dan zes verdiepingen om die beter van water te voorzien. Nu worden ze gebruikt als waterreserve in geval van brand.

HET VRIJHEIDSBEELD WAS HET EERSTE WAT
DE AMERIKAANSE IMMIGRANTEN ZAGEN TOEN
ZE OP ELLIS ISLAND VAN BOORD GINGEN.

NEW YORK

Statue of Liberty	133
Ellis Island Immigration Museum	135
Staten Island Ferry	137
Museum of Jewish Heritage	138
The High Line	183 en 220
Dia:Beacon	226
Empire State Building	237
Times Square	252
Museum of Modern Art	265
Top of the Rock	268
Chrysler Building	270
Metropolitan Museum of Art (MET)	279
Frick Collection	290
American Museum of Natural History	302
Wandeling door Central Park	310
The Cloisters	335
DUMBO	343
DUMBO korte wandeling	348
DUMBO lange wandeling	348
New York Botanical Garden	390

LOWER MANHATTAN

Lower Manhattan, de zuidelijkste punt van New York, is een wijk die iedereen meteen verbindt met een woud van wolkenkrabbers omgeven door water. In de eerste plaats vergaap je je hier aan de beroemde skyline, de verzameling wolkenkrabbers die op 11 september 2001 werd verminkt, maar intussen weer haar pracht heeft teruggevonden. Een steenworp van de historische gebouwen, getuigen van het ontstaan van de stad, schiet het nieuwe complex van het World Trade Center uit de grond. Het pareltje, het One World Trade Center, is de trots van alle inwoners van New York en de hoogste toren van de stad, hoger dan het Empire State Building. Maar Lower Manhattan is ook het kloppende hart van het Amerikaanse kapitalisme, de beroemde *New York Stock Exchange* en het niet minder beroemde *Wall Street*, waar tijdens de kantooruren een drukte van jewelste heerst. In dit deel van Broadway – dat de bijnaam *Canyon of Heroes* draagt, een verwijzing naar de *Ticker-tape Parade* die hier elk jaar wordt gehouden, een gigantische regen van papiersnippers ter ere van militairen en succesrijke sportmensen – sloop je in naar het Vrijheidsbeeld en Ellis Island.

GESCHIEDENIS

EEN BEETJE GESCHIEDENIS | In de 17de eeuw is Wall Street de noordelijke grens van New Amsterdam. Voorbij de stadsmuur begint het platteland, aan de binnenkant krioelt het van het leven tussen de straatjes en de kanalen. Die kanalen worden later gedempt om plaats te winnen (Broad Street bijvoorbeeld is heel breed, de naam zegt het zelf, omdat de straat eigenlijk een kanaal vervangt). Daarna begint de stad zich dankzij de zeehandel naar het noorden en het oosten uit te breiden, naar Pearl, Front en South Street. In de 19de eeuw is dit een heel actieve buurt, maar er is te weinig plaats voor de financiers en de handelaren. Het probleem wordt opgelost door een architecturale revolutie: de torenflat. Aan het einde van de 19de eeuw begint ten zuiden van Broadway de race naar de grootste wolvenkrabber en in het oosten wordt Brooklyn Bridge gebouwd om het leven van de *commuters*, de pendelaars, te vergemakkelijken. Pas na de Tweede Wereldoorlog ontloopt Wall Street zich als het financiële centrum van de wereld.

NUTTIGE ADRESSEN

NYC & Company – City Hall (detaillaart 1, 2): aan Broadway, tegenover het Woolworth Building (hoek Barclay) (4, 5, 6) Brooklyn Bridge-City Hall. Geopend ma.-vr. 9.00-18.00 u, za.-zo. 10.00-17.00 u. Een kleine kiosk waar je informatie kunt krijgen en een detailkaart van Lower Manhattan kunt aanschaffen.

TKTS South Street Seaport (plattegrond I C6, 9): Front St (hoek John, achter het Seaport Museum) (A, C, 2, 3, 4, 5) Fulton St. Geopend ma.-za. 11.00-18.00 u. Verkoopt kaartjes voor toneelvoorstellingen en musicals tegen verlaagde prijzen (zie 'Voorstellingen' in 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur' in het begin van de gids).

LUXUEUS SLAPEN

Belangrijk: in deze zakenwijk betaal je op doordeweekse dagen meer en tijdens het weekend minder.

Hampton Inn Seaport (plattegrond I C5, 26): 320 Pearl St 212 571 4400 hamptoninn3.hilton.com (A, C, 2, 3, 4, 5) Fulton St. Tweepersoonskamer \$ 150-250, afhankelijk van de periode, ruim ontbijt inbegrepen. Wifi. Aan de rand van de historische wijk South Street Seaport ligt een klein ketenhotel met een goede prijs-kwaliteitverhouding. Ga niet af op de lobby, de kamers zijn gerenoveerd. Ze zijn weliswaar klein, maar vrolijk met een chocoladekleu-

rig lederen hoofdeinde met een hemelsblauwe achtergrond. Ook de moeite voor dit uitzicht. De kamers vooraan, bij het World Trade Center, hebben allemaal een mooi uitzicht (en ook wat achtergrondgeluid), de kamers achteraan (Brooklyn Bridge) zijn rustiger, maar pas vanaf de zevende verdieping heb je een uitzicht. Terras of patio met een tiental tafels met stoelen.

Best Western Seaport Inn (plattegrond I C5, 20): 33 Peck Slip 212 766 6600 seaportinn.com (A, C, 2, 3, 4, 5) Fulton St. Tweepersoonskamer \$ 160-300, afhankelijk van het seizoen, lekker ontbijt inbegrepen. Wifi. Voor mensen die de zeelucht willen opsnuiven. Een elegant bakstenen gebouw in de buurt van de South Street Seaport, aan de voet van de Brooklyn Bridge en aan de oever van de East River. Klassieke lobby waar zakenmensen zich zeker thuis zullen voelen. De kamers zijn niet heel groot, maar wel comfortabel en enkele hebben een mooi uitzicht. Balkon op de twee bovenste verdiepingen. Fitness.

ETEN

Met uitzondering van de omgeving van South Street Seaport, waar je de boetieks vindt en enkele restaurants voor gehaaste zakenlui, is dit geen fantastische buurt om te eten. Op doordeweekse dagen is het toch wel interessant om hier te komen lunchen en de drukte in de beroemde zakenwijk te observeren. In het week-

end daarentegen is het hier verlaten. De lege straten met daarboven de wolkenkrabbers stralen dan een behoorlijk irreële sfeer uit.

GOEDKOOP, UIT HET VUISTJE

  Nicky's (detailkaart I, 114): 99-C Nassau St (en Ann) ☎ 212 766 3388 📍 (A, C, 2, 3, 4, 5) Fulton St. Geopend ma.-vr. 11.00-21.00 u. Broodjes en phó \$ 6-9. Cash only. Een piepklein Vietnamese kraampje met een trouwe groep klanten uit het zakenmilieu, die hier komen voor traditionele *banh mi*-broodjes (vers en kruidig, ook met lekker gegrilde *pork chop*) en heerlijke *phó* (bouillon) opgediend met groenten die je in de soep kunt dippen. Een handvol zitplaatsen in een inrichting zonder uitstraling.

 Shake Shack (plattegrond I B5, 105): 215 Murray St ☎ 646 545 4599 📍 (1, 2, 3) Chambers St. Dag. geopend 11.00-23.00 u. Burgers \$ 5-9, hotdog \$ 4. Een nieuwe zaak van de populaire burgerketen (zie hoofdstuk 'Union Square'), een steenworp van het World Trade Center, net buiten de promenade langs de Hudson River. Beschut terras onder een hoogtechnologisch glazen dak. Ook hotdogs, ijsjes, wijnen per glas en in Brooklyn gebrouwen bier.

 Amish Market TriBeCa (detailkaart I, 164): 53 Park Pl (hoek West Broadway) ☎ 212 608 3863 📍 (A, C) Chambers St. Dag. geopend 6.30-22.00 u. Gerechten \$ 6-10. Salades en dagschotels in zelfbediening maar ook geroosterd vlees, taco's, steak en kebab die je ter plaatse kunt opeten in deze fijne kruidenierszaak die eindelijk door lijkt te lopen. Een tempel vol biologische producten die fijnproevers in vervoering zal brengen. De wachtrij is niet goed georganiseerd.

 Hale and Hearty Soups (detailkaart I, 126): 55 Broad St (en Beaver) ☎ 212 509 4100 📍 (2, 3, 4, 5) Wall St. Geopend ma.-vr. 10.30-17.00 u. Formule \$ 7-10 met soep en salade of soep en een broodje. Vlak bij de New York Stock Exchange, een keten van soephuizen. Elke dag een vijftiental recepten, rijk en vullend en vaak ook origineel. Ook salades die je zelf kunt samenstellen met verse ingrediënten en een aantal sausjes. Ook lekkere broodjes. Schuif aan bij het kraampje en eindig met een lekker warme soep.

 McDonald's (detailkaart I, 101): 160 Broadway (en Malden Lane) ☎ 212 385 2063 📍 (A, C, 2, 3, 4, 5) Fulton St. Dag. geopend 6.00-2.00 u (vr.-za. 4.00 u). We vermelden hem omdat dit de McDonald's van Wall Street is, met art-deco-interieur en tijdens lunchtijd een pianist bij het raam! Een heel ongewone combinatie.

DOORSNEPRIJS

  The Porterhouse Brewing Co. (detailkaart I, 701): 54 Pearl St (en Broad) ☎ 212 968 1776 📍 (4, 5) Bowling Green of (J, Z) Broad St. Dag. geopend 11.00-4.00 u. Reserveren aanbevolen. Gerechten \$ 15-25. Dit is de taverne van het Fraunces Tavern Museum, die zijn deuren al in 1762 opende! Het huis ligt goed verborgen. Als je voor de gevel staat, heb je geen idee van de ruimte die erachter verborgen gaat. Meerdere hoekjes, heel gezellig, met vitrines met bierflesjes, de specialiteit van het huis. Brasseriekeuken met een lers accent. Grote, lekkere porties. Genieten in het vooruitzicht dus, al is het achtergrondlawaai hier 's avonds wat te luid. Wie het wat rustiger wil, kan naar het conventioneelere restaurant met dezelfde kaart.

 Adrienne's Pizzabar (detailkaart I, 102): 54 Stone St ☎ 212 248 3838 📍 (2, 3) Wall St of (J, Z) Broad St. Pizza's \$ 20, pasta's en salades \$ 10. In een van de oudste straatjes van New York, geplaveid en met oude huizen die aan de wolkenkrabbers zijn ontsnapt (bijvoorbeeld nummer 57). Het straatje zit vol restaurants en zo is het dus eigenlijk één groot terras. Je wordt hartelijk ontvangen in een langgerekte zaal waar luid gepraat wordt. Uitstekende pizza's geserveerd op een groot presenteerblad, heel knapperig en groot genoeg voor twee personen ... Je kunt je pizza zelf samenstellen. Als je het zo bekijkt dus toch niet zo duur.

KOFFIE DRINKEN, IETS DRINKEN

 Jack's Stir Brew Coffee (plattegrond I C5, 103): 222 Front St (tussen Beekman St en Peck Slip) ☎ 212 227 7631 📍 (A, C) Fulton St. Dag. geopend 7.00-19.00 u (za.-zo. vanaf 8.00 u). Dit is een van die plekjes waar de New

Yorkers verzet op zijn. Het geheim van Jack Mazzola, die de zaak uit de grond stampte, is zijn molen die (biologische en uit de eerlijke handel afkomstige) bonen met zuurstof verbindt en de bitterheid weghaalt. De melk haalt hij bij de beste boerderijen van de Hudsonvallei.

The Dead Rabbit Grocery and Grog (detailkaart I, 701): 30, Water St ☎ 646 422 7906 📍 (4, 5) Bowling Green of (J, Z) Broad St. Dag. geopend 11.00-4.00 u. Een pareltje, deze smalle lerse pub met een lange glanzende bar en zaagsel op de grond, oude etsen en tweed hoedjes. Heerlijke country-folk en lerse muziek. Zakenlui uit de buurt komen hier een biertje van de tap of een whisky on the rocks drinken, de kaart telt meer dan zeventig soorten, de ruimste keuze van de hele Big Apple. En alsof dat nog niet genoeg is, werden de cocktails van de *Dead Rabbit* in 2013 verkozen tot de beste ter wereld! Ook kleine hapjes, fris en verzorgd. Tweede zaal boven, die intiemer is.

The Porterhouse Brewing Co. (detailkaart I, 701): 54 Pearl St (in het *Fraunces Tavern Museum*) ☎ 212 968 1776 📍 (4, 5) Bowling Green of (J, Z) Broad St. Dag. geopend 11.00-2.00 u. Hier zwaaide George Washington zijn troepen uit na het vertrek van de Engelsen in 1783. Het gebouw is sindsdien een aantal keren veranderd, maar de sfeer van een oude taverne is nog steeds heel leuk. Meerdere bars, waaronder een kleine, intieme en gedempte zaal (de *whiskey bar*), met fauteuils rond de haard. Een honderdtal bieren in de fles en minstens twintig van de tap (waaronder een tiental zelfgebrouwen stouts) en een al even indrukwekkend aanbod aan whisky's! Je kunt er ook iets eten (zie 'Eten').

Jeremy's Ale House (plattegrond I C5, 103): 228 Front St ☎ 212 964 3537 📍 (A, C, 2, 3, 4, 5) Fulton St. Dag. geopend 8.00-24.00 u (keuken 22.00 u). Gerechten \$ 10-12. Een kroegje in een opslagplaats met een bonte inrichting: bekijk de verzameling bh's die aan het met graffiti versierde plafond hangen! Jonge, trendy clientèle. Ruime keuze bieren van de tap, opgediend in wegwerpglazen. Ook enkele visgerechten en schaal- en schelpdieren. Lawaaiige sfeer.

Beekman Beer Garden Beach Club (plattegrond I C5, 118): 89 South St (en *Beekman*), beneden bij Pier 17 ☎ 212 896 4600 📍 (A, C, 2, 3, 4, 5) Fulton St. Enkel geopend in de zomer. Een biertuin vlak bij het zand en met een vrij uitzicht op de Brooklyn Bridge. Vakantiesfeertje in een filmdecor. Het 'strand' is overbevolkt en het hier is niet goedkoop, maar je betaalt vooral voor de sfeer.

WINKELN

Century 21 (detailkaart I, 509): 22 Cortland St (en *Church*) ☎ 212 227 9092 📍 (E) World Trade Center. Enkele verdiepingen hoog. Een indrukwekkende winkel met alle grote merken voor 'lage prijzen': koffers, confectiekleding (mannen, vrouwen, kinderen), inrichting, parfumerie, lingerie en ook schoenen in de winkel ernaast, aan Cortland Street. Trek voldoende tijd uit om rond te snuffelen.

Abercrombie & Fitch (detailkaart I, 620): 199 Water St ☎ 212 809 9000 📍 (2, 3) Wall St. Hetzelfde concept als aan 5th Avenue (zie hoofdstuk 'Midtown'), maar wat minder druk. De sfeer is daarom ook minder spectaculair, maar je kunt niet alles hebben natuurlijk! Vooral tieners, die met mama en papa de tassen vol komen laden ...

J & R (detailkaart I, 510): 15-34 Park Row (tegenover de *City Hall*) ☎ 1 800 238 9000 📍 (4, 6) Brooklyn Bridge-City Hall. Wifi (gratis). Het alter ego van *B & H* in Chelsea. Meerdere winkels naast elkaar, met een ruim aanbod aan cd's (vaak nieuwigheden die goedkoper zijn dan elders). Interessante prijzen voor informatica, elektronica, huishoudartikelen en fotografie. Boven ligt een kleine zaal waar je koffie kunt drinken.

WAT IS ER TE ZIEN EN TE DOEN?

Castle Clinton en Battery Park (plattegrond I B-C6 en detailkaart, 1): ☎ 212 344 7220 🌐 nps.gov/cacl 📍 (4, 5) Bowling Green. Dag. geopend 8.30-17.00 u. Gesloten met Kerstmis. Gratis toegang. Battery Park vormt de meest zuidelijke punt van Manhattan en ligt net voor het Vrijheidsbeeld en de oceaan. Oorspronkelijk was dit een rotsachtig eilandje, maar later is de baai

die het eilandje van Manhattan scheidde, gedempt. Castle Clinton werd in 1811 gebouwd, is vernoemd naar de toenmalige gouverneur en maakte deel uit van een keten van verdedigingswerken. Het bouwwerk was in die tijd uitgerust met een batterij kanonnen. Toen de oorlogen waren afgelopen, werd het kleine, ovale fort omgebouwd tot een ontvangstcentrum voor immigranten, tot het centrum op Ellis Island werd geopend. Vanaf de promenade langs het park heb je een mooi uitzicht op de baai van New York. Een steenworp verderop prijkt 'The Sphere', de enorme koperen bol van Fritz Koenig (een symbool voor wereldvrede ...) die vroeger aan de voet van de Twin Towers stond en hier wacht tot hij zijn plek op het voorplein van het World Trade Center terugkrijgt.

- Aan de overkant ligt de **Verrazano Narrows Bridge**, de brug die Brooklyn met Staten Island verbindt. Ze werd in 1964 gebouwd en was in die tijd de langste hangbrug ter wereld (de maximale overspanning is 1,3 km, zie 'Geschiedenis' in 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur' in het begin van de gids), net een tikkeltje langer dan de Golden Gate Bridge in San Francisco. De brug is de startplaats van de beroemde marathon van New York.

 Statue of Liberty (buiten plattegrond I, via B6): op Liberty Island, bij de toegang tot de haven van New York. Je komt er met de ferry die van Battery Park vertrekt. Kaartjes koop je in Castle Clinton; om de 20-40 min. vertrekt er een ferry, afhankelijk van het seizoen; elke dag, behalve met Kerstmis 8.30-15.30 u (in de winter vanaf 9.30 u). Informatie over ferry's en kaartjes ☎ 1 877 523 9849 of 201 604 2800 [W](http://www.statuecruises.com) [W](http://www.nps.gov/stli) [nps.gov/stli](http://www.nps.gov/stli). Kaartje

Vrijheidsbeeld en Ellis Island: \$ 18, kortingen mogelijk, gratis voor kinderen tot 4 jaar. Meertalige audiogids inbegrepen. Liberty Island is ook vanuit Liberty State Park bereikbaar met de ferry, bij New Jersey aan de Hudson River (zie verder). Uitgebreide veiligheidscontrole voor het vertrek van de ferry en opnieuw aan de voet van het standbeeld voor wie de binnenkant wil bezoeken. Koffers zijn verboden en ook tassen, waterflessen en eten moeten in betaalde kluisjes (\$ 2) worden achtergelaten voor je aan het bezoek mag beginnen.

Het Vrijheidsbeeld was in oktober 2012 net opnieuw open nadat het een jaar lang was gerestaureerd, toen orkaan Sandy toesloeg. Er waren nog eens negen maanden nodig om de grote schade te herstellen (vooral aan de aanlegsteigers). Het ging opnieuw open op de symbolische datum 4 juli 2013.

Opgelet: het kaartje geeft alleen recht op een bezoek aan de buitenkant van het beeld.

Om ook in het Vrijheidsbeeld te mogen, moet je, voor de ferry vertrekt, een **speciale (gratis) pass** nemen waarop het tijdstip van het bezoek wordt vermeld. Het aantal *passes* dat per dag wordt uitgereikt, is beperkt (wie eerst komt, eerst maalt), je kunt **de pass dus het beste van tevoren reserveren**, telefonisch op ☎ 1 877 523 9849 of 1 201 604 2800 of via internet [W](http://www.statuecruises.com) [statuecruises.com](http://www.statuecruises.com). Doe dat op zijn minst twee tot drie weken van tevoren, voor de maanden juli en augustus zelfs één tot twee maanden van tevoren, zeker als je het beeld graag 's ochtends wilt bezoeken. Drie soorten passes, online of telefonisch te reserveren: enkel toegang tot het eiland (met voorrang op de ferry), een bezoek binnen en aan het museum en, de kers op de taart, een bezoek aan de kroon (res-

WIST JE DIT?

DE VOORLOPER VAN DE GADGET | In 1886 werden bij de inwijding van het Vrijheidsbeeld miniatuurversies van Miss Liberty uitgedeeld aan de aanwezige hoogwaardigheidsbekleders. Die vochten om hun exemplaar in handen te krijgen van het beeldje dat gemaakt was door de Franse firma Gagat-Gauthier, waarvan de naam op het beeldje stond. Iedereen vroeg aan elkaar: 'Do you have your Gagat?'. De naam Gagat was moeilijk uit te spreken en de Amerikanen vervormden die al snel tot 'Gadget'. Het woord 'gadget' was geboren.

aangename wandeling, het park en de tuinen zijn goed onderhouden. Jammer dat er een snelweg naast loopt.

- De wandeling eindigt ter hoogte van West 72nd Street, bij de zuidrand van het park. Op de

hoek van die straat en Riverside Drive, wanneer je uit het park komt, moet je zeker even aandacht hebben voor het heel moderne en realistische standbeeld van **Eleanor Roosevelt**, het is getiteld 'The First Lady of the World'.

CENTRAL PARK

Central Park is een kunstmatige groene ruimte die volledig door de mens is aangelegd. Het is een van de weinige plekken in New York waar je op aarde kunt lopen en niet op asfalt. Oorspronkelijk was het braakliggend terrein, maar vanaf 1844 streefde een journalist van de *New York Post*, William Cullen Bryant, ernaar om de plek aan te leggen. Op 21 juli 1853 besloot het parlement van de staat New York er een park te maken. De werkzaamheden begonnen in 1857 en zestien jaar later was het park klaar.

Meer dan 4.000.000 m³ grond en stenen werd afgevoerd en er werden 500.000 bomen geplant om het 340 ha grote park aan te leggen. Frederic Law Olmsted en Calvert Vaux, de beroemde landschapsarchitecten, wilden een zo groot mogelijk contrast creëren tussen Central Park en de straten, winkels en flatgebouwen er omheen (aan de westkant wonen de sterren uit de showbizz, aan de oostkant de rijke bankiers).

De architecten wilden ook dat iedereen na zijn werkdag makkelijk hierheen zou kunnen komen, te midden van de eekhoorns, of tijdens de lunchpauze (je ziet hier altijd wel zakenlui met das die hier picknicken). Met meer dan twintig miljoen bezoekers per jaar mag je zeggen dat ze in hun opzet geslaagd zijn!

NUTTIGE ADRESSEN EN INFORMATIE

- **Website van Central Park:** centralparknyc.org. Een schat aan informatie die geregeld up-to-date wordt gebracht: een overzicht van alle culturele activiteiten, sportactiviteiten, foto's, kaarten (waar bevinden de wc's zich), geschiedenis enzovoort.

 The Dairy Visitor Center (plattegrond II G10, 8): in het midden van het park, ten noorden van de Wollman Rink, ter hoogte van 65th St 212 794 6564. Dag. geopend 10.00-17.00 u (nov.-maart 16.00 u). Dit informatiecentrum verdeelt plattegronden van het park, heel handig om je te oriënteren. Ook een tentoonstelling over de geschiedenis van het park en een maquette ervan. We geven je nog mee dat *The Dairy* al sinds 1870 bestaat; dit was de plaats waar de gemeente melk uitdeelde aan de kinderen van arme gezinnen.

 Verscheidene andere **Visitor Centers** in Central Park, met name in het *Belvedere Castle* en het *Charles A. Dana Discovery Center* (zie verder onder 'Wat is er te zien en te doen?').

- De *Urban Park Rangers* organiseren **thema-bezoeken** aan het park: nachtdieren, architectuur, flora, vogels enz. Gratis en heel leuk. *Voor inlichtingen* 1 888-NYPARKS nycparks.org. Voor andere, sportievere wandelingen kun je terecht bij **Conservancy Central Park** 212 360 2726 centralparknyc.org.

 Central Park Bike Tours: 203 W 58th St (en 7th Ave) 212 541 8759 centralparkbiketours.com. Dag. geopend 9.00-17.00 u. \$ 25 te voet, \$ 50 met de fiets (april-okt.). Rondleidingen te voet door Central Park, 2-3 uur, met heel veel verhalen en verwijzingen naar films die hier werden gedraaid. Ook fietstochten natuurlijk en fietse te huur.

WAT IS ER TE ZIEN EN TE DOEN?

   In de drukte van New York mag een wandeling door deze oceaan van groen (je kunt hier niet van een oase of een eiland spreken) niet op je programma ontbreken. Op zondag bestormen de Amerikanen Central Park op de fiets of op rol-

CENTRAL PARK, EEN OCEAAN VAN GROEN TUSSEN DE WOLKENKRABBERS

schaatsen. Binnen het park kun je alle mogelijke soorten sport beoefenen: tennis, zwemmen, honkbal, *lawn bowling*, klimmen, handbal, 's winters schaatsen, rolschaatsen, skateboarden, vissen ... En overal wachten de wandelaars aangename verrassingen, zoals het **beeld van Alice in wonderland** dat de kinderen zo prachtig vinden! De wandeling loopt van noord naar zuid (*plattegrond II G-H7-8-9-10*).

- In het noorden van het park mag je gratis naar binnen in de prachtige **Conservatory Garden (1)**, aan de kant van 5th Avenue (ingangen ter hoogte van 105th en 106th Street): het enige deel van het

park dat op een tuin lijkt, een combinatie van een Franse en een Engelse tuin, met in het midden een fontein met banken eromheen. *Tuinen geopend 8.00 u-zonsondergang (afhankelijk van het seizoen tussen 17.00 en 20.00 u). Rondleidingen april-okt. za. 11.00 u (aan 104th St en 5th Ave, in de tuinen).*

- Daarnaast, op de hoek van Central Park North en 5th Avenue, vind je **Harlem Meer (2)**, waarin 50.000 vissen leven en waar je gratis mag vissen, maar alleen voor het plezier (je moet de gevangen vissen weer vrijlaten). Bij het **Charles A. Dana Discovery Center (3)** kun je een hengel en al het nodige lenen ☎ 212 860 1370 (*di.-zo. 10.00-*

WIST JE DIT?

OPENBARE BANKEN ... OPENBARE BANKEN | Als je door Central Park wandelt, zul je zien dat op sommige banken een bordje hangt met daarop de naam van de eigenaar, een soort herinnering. Doe ze na en adopteer een bank. Dat kun je al voor het zachte prijsje van \$ 7500 ... Inlichtingen bij het Charles A. Dana Discovery Center.

17.00 u). *Half april-eind okt. di.-za. geopend 10.00-15.00 u, zo. 10.00-13.00 u. Als borg moet je een identiteitsbewijs met foto achterlaten. Bel van tevoren als je met een groep bent (dan moet je betalen).* Het *Discovery Center* organiseert kleine tentoonstellingen over Central Park die elke zes maanden veranderen, wandelingen waarbij je de fauna en flora van het park leert kennen (zo. 13.00-16.00 u) en andere sportactiviteiten.

- Steek de kleine brug over en trek je sportschoenen aan om samen met de liefhebbers van de atletieksport een rondje te lopen rond het **Reservoir (4)**, die grote waterplas. Het is op dat 2,5 km lange rondje dat Dustin Hoffman traint in *Marathon Man*. Honderden mensen volgen zijn voorbeeld en lopen het ene na het andere rondje, altijd tegen de klok in (een oude gewoonte). Waag het niet, ook niet als je gewoon wandelt, om in de andere richting te lopen! Voor een marathon moet je hier dus zeventien rondjes lopen. In de winter is het meer bevroren, een van de meest romantische uitzichten.

- Ten zuiden van The Reservoir vind je de **Great Lawn (5)**. De eerste drie weken van juli worden er (gratis) openluchtopera's georganiseerd (☎ 1 800 247 3030). Er zijn altijd wel twee of drie groepen of enkelingen aan het repeteren. Heel aange-naam. In het weekend worden er ook honkbalwedstrijden gespeeld en op mooie dagen komen de mensen hier zonnen en picknicken. Ten oosten van de Great Lawn verrijzen de obelisk en de MET.

- Ten zuiden van de Great Lawn kom je bij **Belvedere Castle (6)**, een miniversie van een Schots kasteel. Het heeft een *Visitor Center* (di.-zo. 10.00-17.00 u). Het is een oud weerstation en de temperatuur en neerslaghoeveelheid worden er nog altijd bijgehouden. Architecturaal is het niet bijster geslaagd, maar vanaf het terras heb je een mooi uitzicht op het park, op Turtle Pond (de schildpadenvijver) en de wolkenkrabbers van de West Side: in het noorden het *Beresford Building* met zijn twee torens, iets meer naar het zuiden het *San Remo Building* en zijn Romeins aandoende torens.

- Ten westen van Belvedere Castle, aan de linkerkant als je de trap afdaald, kom je in de **Shakespeare Garden (7)**, een tuin die afloopt tot aan het huis waar poppentheater wordt gespeeld (*Swedish Cottage, 's ochtends en 's middags voorstellingen, bel voor het programma* ☎ 1 212 988

9083). Daar vlakbij staat ook het **Delacorte Theater (8)**, een amfitheater waar in de zomer toneelstukken en klassieke concerten worden opgevoerd. Je kunt je vanaf 13.00 u aanmelden voor gratis kaartjes voor de voorstelling van diezelfde avond. Wie eerst komt, eerst maalt! Als je in de buurt bent, pak dan je kans.

- Ten zuiden van het Belvedere kun je mooi wandelen over de paden van de **Ramble (9)** door bossen die er heel ongerept uitzien.

Steek het elegante bruggetje (Bow Bridge) over en je komt bij de **Bethesda Fountain (10)**. En daar valt het niet mee om te kiezen.

Vanaf de eerste mooie dagen kun je bootjes en fietsen huren bij het **Loeb Boathouse (11)** ☎ 212 517 2233. *Bootjes voor 4 personen vanaf \$ 12 voor 1 uur en \$ 2,50 per volgende kwartier (een borg van \$ 20). Fietsverhuur (volg 'Bike rental', dicht bij het parkeerterrein) voor ongeveer \$ 15-20 per uur (afhankelijk van de periode en het type fiets of tandem), kinderen \$ 6. Je moet je paspoort of een creditcard als borg afgeven.* Er zijn ook gondels, net zoals in Venetië. De minder dapperen zoeken een plekje in de betaalbare cafetaria en eten er een hapje of drinken een kop koffie (opgelet, in hetzelfde gebouw zit een restaurant dat veel chiquer is), er is een groot terras.

Je kunt luisteren naar groepjes die muziek spelen rond de fontein, of bij het beeld van Simon Bolivar iets meer naar het westen. Nog verder naar het westen, vlak bij 72nd Street, beland je bij **Strawberry Fields (plattegrond II G9)**, een tuin waarvan het onderhoud door Yoko Ono wordt betaald om er een *peace garden* van te maken ter nagedachtenis aan haar man John Lennon (in 1980 hier vlakbij vermoord). In het midden van de tuin vind je een mozaïek in de vorm van een roosvenster met daarin het woord *Imagine* waar fans uit alle hoeken van de wereld nog altijd bloemen, cadeautjes en sieraden neerleggen bij de tekst van een van de liedjes geschreven door zijn makker George Harrison, overleden in 2001. Wel een beetje kitscherig.

- Vanaf de fontein wandel je verder naar het zuiden via lanen, met aan de linkerkant het kleine stadion (*Rumsey Playfield*) waar de concerten van *Summer Stage* plaatsvinden (zie 'Evenementen' in 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur' in het begin van de gids) en rechts de ontmoetingsplaats van

rolschaatsers die op disco en funk dansen (stop even om een foto te maken, dat verdienen ze echt!). Zo kom je uiteindelijk bij de **Central Park Zoo (12)**. Bijna tweehonderd dieren afkomstig uit drie klimaatzones: tropisch, gematigd en polair. Niet echt een must, tenzij je fan bent van de tekenfilm *Madagascar*. Als je de dierentuin via het noorden verlaat, kom je bij **Tisch Children's Zoo**, een boerderij waar dieren vrij rondlopen. Voor de allerkleinsten. *Dag. geopend (ook feestdagen) 10.00-17.00 u (za.-zo. 17.30 u), nov.-maart gesloten 16.30 u* ☎ 212 439 6500 🌐 centralparkzoo.com. *Toegangsprijs: \$ 12, \$ 7 voor kinderen van 3-12 jaar. Combikaartje met de toegang boerderij (Tisch Zoo): \$ 18, \$ 13 voor kinderen 3-12 jaar, kortingen mogelijk via internet.* Gezellige cafetaria in de openlucht, maar heel druk binnen wanneer het regent.

- Vanaf de dierentuin wandel je naar het westen voor het informatiepunt *The Dairy* (zie 'Nut-

tige adressen en informatie'). Daar in de buurt vind je de **Wollman Rink (13)**, een piste om te rolschaatsen (je kunt rolschaatsen huren, maar dat is behoorlijk duur) die 's winters in een schaatsbaan verandert. Neem de tunnel om botsingen te vermijden. Op naar de **oude carousel (14)**, de kinderen vinden hem fantastisch (in het hoogseizoen dagelijks, daarbuiten alleen in het weekend) en het **Chess House (15)** voor liefhebbers van de schaaksport (*za.-zo. 11.30-15.45 u*) met in steen uitgehakte spellborden aan de buitenkant van het gebouw. Hierna hoeft je nog maar één ding te doen: lekker uitrusten op de **Sheep Meadow (16)** net ten noorden van de carousel.

- **Laatste tip:** voor je eigen veiligheid, VERMIJD CENTRAL PARK ZODRA HET DONKER WORDT. Iedereen weet het, maar we willen het toch nog eens herhalen.

HARLEM EN 'THE HEIGHTS'

De grootste wijk van Manhattan en de enige die de hele lengte inneemt van het eiland, van oost naar west, van de Hudson naar East River. Nog niet zo lang geleden was Harlem een buurt die gemeden werd door toeristen die New York kwamen ontdekken. Gelukkig is Harlem in de afgelopen vijftien jaar veel veiliger geworden, net zoals heel New York, en nu kun je er in alle rust rondwandelen.

Harlem is in de eerste plaats het symbool van de Afro-Amerikaanse gemeenschap in New York en van de strijd van die gemeenschap. Om in contact te komen met de authentieke sfeer van de buurt moet je gaan rondwandelen in het historische deel ervan, rond Mount Morris Park, en de mooie *brownstone* huizen en de kerken bewonderen. Aarzel ook niet om op zondagochtend een gospeldienst bij te wonen, 's avonds naar een jazz-optreden te gaan luisteren of te proeven van de soul food uit het zuiden van de Verenigde Staten en van typisch Afrikaanse gerechten. Maar scheer niet iedereen over dezelfde kam: er zijn nauwelijks gelijkenissen tussen de cultuur van de Afro-Amerikanen en die van Afrikaanse immigranten die veel recenter hierheen zijn gekomen en hier aan de cultuur van hun eigen land blijven vasthouden.

WIST JE DIT?

CLANDESTIENE FEESTJES | Ten tijde van de drooglegging werden de bars waar je, zodra het donker werd, alcohol kon drinken en naar jazz kon luisteren *speakeasy's* genoemd. Die naam is simpelweg afgeleid van de waarschuwing die de ongeruste uitbaters tegen hun aangeschoten klanten uitten: 'Hey, speak easy!', wat zo veel betekent als 'Praat zachtjes!'. Want lawaai kon de aandacht van de politiepatrouilles trekken.

	Slapen		Naar goede jazz luisteren, een voorstelling bijwonen, iets drinken en iets eten
10	La Sienna		
11	Harlem Flophouse		
12	International House		
13	Chez Michelle		
14	La Maison d'Art		
15	Harlem YMCA		
16	My Room NYC	28	Red Rooster en Ginny's Supper Club
17	Lotus	40	Showman's
	Accommodation	43	Cotton Club
18	Jumel Terrace	44	Shrine
	Books B&B	45	Bill's Place
19	Easyliving Harlem	46	American Legion Post
20	Aloft Harlem	47	Silvana
	Eten	48	Harlem Tavern
21	Pisticci	51	Apollo Theater
22	Amy Ruth's	56	National Black Theatre
24	Jacob	65	Harlem Public Corner Social
25	Kitchenette	94	Minton's Playhouse
26	Melba's		
27	Astor Row Café		Winkelen
28	Red Rooster Harlem Shake	20	Serengeti Teas & Spices
29	Harlem Shake	70	Malcolm Shabazz Harlem Market
30	Dinosaur Bar-B-Que	71	Best Market
31	Covo	72	Batter Cakes
32	Miss Maude's	73	Harlem Underground
35	Community Food and Juice	74	Columbia University Bookstore
44	Yatenga		
90	The Grange		Wat is er te zien?
91	Zoma	50	Abyssinian Baptist Church
92	Vinateria	51	Apollo Theater
93	New Leaf	52	Studio Museum Harlem
94	The Cecil	53	Schomburg Center for Research in Black Culture
	Theedrinken, lekker gebak eten, iets eten	57	Riverside Church
33	Levain Bakery	59	Mother Zion Church
34	Lee Lee's Baked	60	Canaan Baptist Church
35	Nussbaum and Wu	61	Genesis II Museum
36	Lenox Coffee	62	National Jazz Museum
39	Make my Cake	63	Hispanic Society of America

